

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

VI МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

19 листопада 2021 року

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

VI МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

19 листопада 2021 року

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2021

УДК 81'37

П 78

Проблеми лінгвістичної семантики: VI Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (19 листопада 2021 року).

П 78 Збірник матеріалів. Рівне: РДГУ, 2021. 149 с.

The Problems of Linguistic Semantics: The 6th International Scientific and Practical Internet Conference (November 19, 2021). The Collection of Conference Proceedings. Rivne: RSUH, 2021. 149 p.

У збірнику матеріалів VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми лінгвістичної семантики» розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем лінгвістичної семантики: когнітивної та культурної семантики, зіставної семантики, фонетичної, лексичної та граматичної семантики, семантики і прагматики мовних одиниць, семантики тексту і дискурсу, семантики і перекладу.

The Collection of Conference Proceedings «The Problems of Linguistic Semantics» focuses on the topical issues of Linguistic Semantics: Cognitive and Cultural Semantics, Contrastive Semantics, Phonetic, Lexical and Grammatical Semantics, Semantics and Pragmatics of Linguistic Items, Semantics of Text and Discourse, Semantics and Translation.

УДК 81'37

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент;

Константінова О.В., канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**,

канд. філол. наук, доцент; **Третьякова К.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Станіславчук Н.І.**, викладач

Рекомендовано до друку Вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(протокол № 10 від 28.10.2021 р.)

©Автори публікацій, 2021

©Рівненський державний гуманітарний університет, 2021

ЗМІСТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

АРХАНГЕЛЬСЬКА А.М.	СЛОВОТВІРНА ФЕМІНІЗАЦІЯ (МОЦІЯ) В ТЕОРІЇ НОМІНАЦІЇ	7
КАПРАНОВ Я.В.	МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АЛГОРИТМ УСТАНОВЛЕННЯ СЕМАНТИЧНИХ ПЕРЕХОДІВ І ЗБІГІВ У НОСТРАТИЧНИХ МОВАХ	10
СІРАНЧУК Н.М.	ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПИСЕМНОМУ МОВЛЕННІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	14
ГОЛОВЧАК Н.І., КУШНІРЧУК О.О.	STILISTISCHE BESONDERHEITEN DER DEUTSCHEN WERBETEXTE	18
ОРЕЛ І.І.	СЕМАНТИЧНИЙ РОЗВИТОК НІМЕЦЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ З КОМПОНЕНТОМ <i>SCHWARZ</i>	21
ЖОЛОБЧУК А.М.	МЕТОДИЧНІ ЗАСОБИ ДОСЛІДЖЕННЯ ОРИГІНАЛЬНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕКСТІВ	25

ПРОБЛЕМИ КОГНІТИВНОЇ ТА КУЛЬТУРНОЇ СЕМАНТИКИ

ДЕМЕНЧУК О.В., ДЕМЕНЧУК Д.	АРТЕФАКТНІ НОМІНАЦІЇ В ПОЛЬСЬКІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРІ	29
ЛЯШУК А.М.	ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ДИСКУРСИВНОЇ ТАКТИКИ ОБРАЗИ В РИТОРИЦІ АВСТРАЛІЙСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИКІВ	32
ХРИСТИЧ Н.С.	ВЕРБАЛЬНЕ УСОБЛЕННЯ КОНЦЕПТУ «ЛЮДИНА» ЛЕКСИЧНОЮ ОДИНИЦЕЮ ‘MAN’ У ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ЗВОРОТАХ	35

ПРОБЛЕМИ ЗІСТАВНОЇ СЕМАНТИКИ

МІЗІН К.І.	РЕЛІГІЙНО-ФІЛОСОФСЬКІ МОТИВИ КОНЦЕПТУ <i>ГОРДІСТЬ</i>	38
АЛАДЬКО Д.О.	МОТИВАЦІЙНА МОДЕЛЬ «МАТЕРІАЛ – ВИРІБ» В НОМІНАЦІЯХ ПОСУДУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	43
БЛИЗНЮК К.Р.	ЛАКУНАРНІСТЬ ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОЇ ГРУПИ «DONATION»: АНГЛІЙСЬКО- УКРАЇНСЬКІ ПАРАЛЕЛІ	45

*VI Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
«ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ»*

ЗАЛУЖНА О.О., МОКРА Т.А.	ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ ДІЄСЛОВА У СФЕРІ КУЛІНАРІЇ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)	49
ПАВЛОВСЬКА Л.О.	ОПОЗИЦІЙНА СЕМАНТИКА ВЕРБАЛЬНИХ ФОРМУЛ ПОБАЖАНЬ У РІЗНОСТРУКТУРНИХ МОВАХ	52
КІНАЩУК А.В.	СПЕЦИФІКАТОРИ ТЕМАТИЧНОЇ ГРУПИ ПРЕДИКАТИВ НА ПОЗНАЧЕННЯ ІРРАЦІОНАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ, НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	55
ДУЛЮК С.А.	МОВНА КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЛЮДИНИ В АНГЛІЙСЬКІЙ, ФРАНЦУЗЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ ФРАЗЕОСИСТЕМАХ	57
ПОДМОВСЬКА О.І.	ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ З ГАСТРОНОМІЧНИМ КОМПОНЕНТОМ У НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	60

ФОНЕТИЧНА, ЛЕКСИЧНА І ГРАМАТИЧНА СЕМАНТИКА

КОЗІЦЬКА О.А., ПОЛІЩУК Н.О.	СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	63
ЛУК'ЯНИК Л.В., БЕНЕСЬКО С.О.	ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ЗБАГАЧЕННЯ МОВЛЕННЯ УЧНІВ ЕТНОКУЛЬТУРОЗНАВЧОЮ ЛЕКСИКОЮ	65
ЛУК'ЯНИК Л.В., КОЗЯР Т.А.	МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ГРАМАТИЧНОГО МАТЕРІАЛУ НА ФОНЕТИЧНІЙ ОСНОВІ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	69
ОВСЕЙЧИК Ю.В.	О ТРАЕКТОРИИ РАЗВИТИЯ КАУЗАЛЬНЫХ СОЧИНИТЕЛЬНЫХ СОЮЗОВ В РАННИЙ ПЕРИОД ФРАНЦУЗСКОГО ЯЗЫКА	72
ТАРАСЮК Н.Ю.	СЛОВОТВІРНО-ДЕРИВАЦІЙНА ПАРАДИГМА ВИСЛОВЛЮВАННЯ	75
ІГНАТЕНКО О.В.	СЕМАНТИКА ПРИСЛІВНИКА В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	78
РОМАНЮК В.В.	СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПОРІВНЯНЬ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	81

СЕМАНТИКА І ПРАГМАТИКА МОВНИХ ОДИНИЦЬ

ГРИГОЛА О.А.	СЕМАНТИКА ДИСКОМФОРТНИХ ВІДЧУТТІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: ТЕМАТИЧНА ПІДГРУПА «ФІЗИЧНИЙ БІЛЬ»	85
ДЗЕКАН О.В.	НОМІНАЦІЇ БОЛЮ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	87

СЕМАНТИКА ТЕКСТУ І ДИСКУРСУ

СЛАВОВА Л.Л., СІКОРА С.М.	ПРАГМАТИЧНО-КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ	91
ШУЛЬЖУК Н.В.	ОСОБЛИВОСТІ СЕМАНТИЧНОЇ СТРУКТУРИ РЕЧЕННЯ У ДІАЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ	95
БІСОВЕЦЬКА Л.А., СУРЖУК Т.Б.	СТИЛІСТИЧНО МАРКОВАНА ЛЕКСИКА ЯК ЗАСІБ МОВНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПЕРСОНАЖІВ ТВОРІВ Г. ВДОВИЧЕНКО	101
КАЛІНІЧЕНКО М.М., ГУЦУЛ В.О.	ТВОРЧІСТЬ ЕМІЛІ ДІКЕНСОН В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ПОПУЛЯРНОЇ ЖІНОЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ США 1800-Х РОКІВ	104
СЕРБИНА Т.Г.	ЛОГОЭПИСТЕМЫ КАК ОДИН ИЗ МАРКЕРОВ СОВРЕМЕННЫХ ТЕКСТОВ	106
ТОМА Н.М.	ДО ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО ДИСКУРСУ	109
ЧЕБЕРЯК А.М.	ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ ЯК ОДНА З ОСНОВНИХ ТЕКСТОВИХ КАТЕГОРІЙ СУЧАСНИХ ЗМІ	112
АРТЕМОВИЧ К.В.	ТРАНСФОРМАЦІЯ СТИЛІСТИЧНОЇ ВІДПОВІДНОСТІ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ УКРАЇНОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ПРОМОВ	115
ФЕДЮК А.А.	ЛІНГВОПРАГМАТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПЕРЕДВИБОРЧОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ (НА ПРИКЛАДІ ВИБОРЧИХ КАМПАНІЙ ДЖ. БАЙДЕНА І Д. ТРАМПА)	118
БЕЗКОРОВАЙНИЙ М.А.	ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ ТА ЙОГО ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ	121
ЛЕВЧЕНКО А.І.	ПЕРЕКРУЧЕННЯ РЕАЛЬНОСТІ ТА РОЗШИРЕННЯ ПРАВ І МОЖЛИВОСТЕЙ У ПРАЦЯХ ДЖОРДЖА ЛІППАРДА	124

СЕМАНТИКА І ПЕРЕКЛАД

PAZDAN R., BUK A.	DIE BESONDEREN HERAUSFORDERUNGEN DER LITERARISCHEN ÜBERSETZUNG	128
КОНСТАНТІНОВА О.В.	ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКИХ ДІЄСЛІВ- ЕВРІСЕМАНТІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	130
КУКАРІНА А.Д.	КУЛЬТУРНИЙ КОМПОНЕНТ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ПЕРЕКЛАДАЧА-РОЗВІДНИКА: ДОСВІД СПЕЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ	133
КУЧМА Т.В.	ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧИЙ ФОН ОНОМАСТИЧНОЇ ЛЕКСИКИ ТВОРІВ О. ПРОЙСЛЕРА ТА ЇЇ ПЕРЕКЛАД	136

чи неявно посилатися один на одного. Інтертекстуальність у ЗМІ може існувати лише при взаємодії між текстом і автором та текстом і його читачем, при цьому зміст, який вкладає в текст автор, та той зміст, який врешті-решт сприймає читач, можуть виявитися кардинально різними.

Список використаних джерел:

- Ільченко, О.А. (2012). *Метафоричні словосполучення в мові української преси XXI ст.*: Автореф. дис. ... канд. філол. наук). Харків.
- Кристева, Ю. (2004). *Избранные труды: Разрушение поэтики*. Москва: РОССПЭН.
- Мельник, Ю.А. (2011). *Прецедентні висловлення пісенного походження у сучасному російськомовному публіцистичному дискурсі*. (автореф. дис. канд. філол. наук). Сімферополь.
- Рябініна, О.К. (2008). *Інтертекстуальність у дискурсі сучасної української преси: лінгвістичний аспект* (автореф. дис. канд. філол. наук). Харків.

УДК: 81'4

Артемович К.В., магістрантка
Рівненський державний гуманітарний університет
(Рівне, Україна)

**ТРАНСФОРМАЦІЯ СТИЛІСТИЧНОЇ ВІДПОВІДНОСТІ
ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ТЕКСТІВ УКРАЇНОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ
ПРОМОВ**

Політична промова – це заздалегідь підготовлений гострополітичний виступ із позитивними чи негативними оцінками, обґрунтуванням, конкретними фактами, окресленими планами, перспективами політичних змін (Мацько, 1999, с. 4).

Політичні промови часто мають в собі експресивні елементи, такі як виражальні і зображальні засоби. Ці елементи повинні бути передані на перекладі.

За класифікацією А. Поповича трансформація стилістичної відповідності – це перекладацька трансформація, за якої збережені всі основні риси змістовної і стилістичної будови оригіналу і знайдено функціональне заповнення міжтекстових інваріантів в оригіналі і перекладі, а також збережений прийнятний ступінь стилістичних зрушень, функціонально використані всі прийоми образної подібності, все залишається в рамках конотації та не порушений характер оригінального тексту (Попович, 1980, с. 100-108).

Розглянемо такі приклади використання перекладацької трансформації стилістичної відповідності:

Метафора: «На жаль, поки що цього не сталося. Але *нашу пам'ять анексувати нікому не вдасться*». (Звернення Президента України з нагоди Дня спротиву окупації АР Крим та міста Севастополя), «Unfortunately, this has not happened yet. But no one will be able **to annex our memory**» (Address by the President of Ukraine on the occasion of the Day of Resistance to the Occupation of the Autonomous Republic of Crimea and the City of Sevastopol).

Алегорія: «У такий тривожний для світу час доречно згадати відчуття лідерів країн-засновниць ООН 75 років тому. Людство пережило найстрашнішу війну. **Світ нагадував солдата, що рухається скривавленим полем, де ще хвилину тому гриміли вибухи**. Знесилений, спустошений, розгублений, але живий». (Виступ Президента України Володимира Зеленського на загальних дебатах 75-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН), «At such a disturbing time for the world, it is appropriate to remember the sentiments of the leaders of the UN founding countries 75 years ago. Humanity has survived the most horrendous war. **The world resembled a soldier moving through a bloodstained field one minute after the explosions stopped. Exhausted, devastated, at a loss, but alive**» (Speech by President of Ukraine Volodymyr Zelenskyy at the general debate of the 75th session of the UN General Assembly).

Градація: «Кому ж вершити розвиток кожного регіону? Тільки тобі. Господарю своєї землі. Бо Україна – це ти. Україна починається з тебе. Все твоє. **Твої домівка, подвір'я, вулиця, село або місто, твоя область, а отже – і твоя країна**». (Промова Президента з нагоди Дня Незалежності України), «Who should lead the development of each region? You should. The owner of your land. Because Ukraine is you. Ukraine starts with you. All is yours. **The home, yard, street, village or city, the region, and therefore the country is yours.**» (Speech of the President on the occasion of the Independence Day of Ukraine).

Оксюморон: «**Ми хочемо тиші, яку почує вся Україна!**». (Промова Президента з нагоди Дня Незалежності України), «**We want silence that all of Ukraine will hear!**» (Speech of the President on the occasion of the Independence Day of Ukraine).

Перерахування: «Це не частина нашої історії, це і є наша історія. Нам не треба доводити це **історичними трактатами, роботами, статтями**». («Україна. Київська Русь. 1033»: звернення

Президента Володимира Зеленського з нагоди Дня Хрещення Київської Русі – України), « *This is not part of our history, this is our history itself. We do not need to prove it with **historical treatises, works, or articles***» («Ukraine. Kyivan Rus'. 1033» Address by President Volodymyr Zelenskyu on the occasion of the Day of Christianization of Kyivan Rus' – Ukraine).

Анафора: «Бізнесом, який платить податки, а не «відкати». **Який** фінансує благодійні проекти, а не групу депутатів. **Який** примножує свій капітал не тому, що ділить і віднімає у країни». (Звернення Глави держави за результатами засідання Ради національної безпеки і оборони 4 червня), «A business that pays taxes, not kickbacks. **That** finances charitable projects, not a group of deputies. **That** increases its capital not because it divides and takes away from the country» (Address by the President following the meeting of the National Security and Defense Council).

Риторичне питання: «**Чи не настав час поставити крапку в цьому питанні? Чи не настав час у практичному плані довести відданість гаслу Never again?**». (Звернення Президента України з нагоди Дня пам'яті та примирення), «**Isn't it time to put an end to this issue? Isn't it time to prove the devotion to the slogan "Never again" in practical terms?**» (Address by the President of Ukraine on the occasion of the Day of Remembrance and Reconciliation).

Номінативне речення: «Бо об'єднує нас Україна. Бо всі ми кажемо їй: «Ти у мене єдина!» Бо всі ми її захищаємо. **Різні. Рівні. Рідні!**». (Промова Президента Володимира Зеленського з нагоди 30-ї річниці незалежності України), «Because Ukraine unites us. Because we all tell it: "You are my only one!" Because we all defend it. **Different. Equal. Kindred!**» (Speech by President Volodymyr Zelenskyu on the occasion of the 30th anniversary of Ukraine's independence).

Наведені приклади свідчать, що використання перекладацької трансформації стилістичної відповідності забезпечує повну адекватність перекладу на експресивно-емоційному рівні, що дуже важливо для текстів політичних промов.

Список використаних джерел:

- Мацько, Л. І. (1999). Лінгвістична риторика. In: *Наука і сучасність*. (с. 3-16). Ч.4. Київ: Логос.
- Попович, А. (1980). *Проблеми художественного переклада*. Москва: Высшая Школа.